

Els bisbes catalans demanen “força i convicció” a 25 anys de Concili Tarraconense

Dij, 21/01/2021 per Catalunya Religió

(Jordi Llisterra -CR) “L’Evangeli ha de ser proposat amb força i convicció com a resposta i com a proposta, com a sal i llum d’una nova societat que tingui cura de les persones i de la creació, i en la qual se senti la veu dels pobres i la de les persones que viuen en les perifèries”. Aquesta és la crida dels bisbes catalans en el document conjunt que han publicat aquest dijous coincidint amb els 25 anys del Concili Provincial Tarraconense.

Amb el [document](#) *Esperit, cap on guies les nostres esglésies?* els bisbes validen les resolucions del Concili Tarraconense. Les emmarquen en els canvis socials d’aquests 25 anys i en el programa pastoral del papa **Francesc**. Malgrat el pas del temps, els bisbes reconeixen la vigència de les intuïcions pastorals del Concili i mostren com s’ajusten als reptes actuals de l’Església a Catalunya.

“Els cristians no podem inhibir-nos”

El text parteix de les conseqüències socials i personals de la Covid-19 que “ha desestabilitzat les persones, també psicològicament i moralment”. Per això demanen un nou esforç creatiu a les comunitats cristianes i respondre a la demanda del papa Francesc a la [Fratelli Tutti](#) de ser “capaços de reaccionar amb un nou somni de fraternitat i d’amistat social que no es quedi en paraules”. “Els cristians no podem inhibir-nos com si no tinguéssim res a dir. En un temps d’innovacions i de nous dissenys socials i culturals, la veu dels qui són i se senten membres de l’Església ha de ressonar sense por”, escriuen els bisbes. I afirmen que “aquesta era la proposta de fons del Concili Tarraconense de 1995 i continua essent un objectiu vàlid, vint i-cinc anys després”.

Esperit, cap on guies les nostres esglésies? repassa els quatre eixos del Concili

Provincial Tarraconense. A més de valorar el moment social que viu el país, afirmen que “cal que reconeguem la nostra manca de vigor a l’hora de comunicar i de viure l’Evangeli de Jesús”. Com exemple expliquen “que el nivell d’assistència a l’eucaristia dominical ha baixat, tal com ho han fet els altres sacraments i les celebracions de les exèquies”. Una situació eclesial de “resignació ambiental que subratlla tot allò que no va bé”. Però asseguren que “la feblesa general no ha d’impedir de veure les forteses, en un moment de trànsit i perplexitat en molts camps de la vida social, econòmica i política del país”.

Com afirma el papa Francesc, aquest context demana “una Església que no ha de restar reclosa en les seves estructures i organismes sinó que s’ha d’encarnar i fer-se solidària amb els goigs i les tristesses, els sofriments i les esperances de la humanitat”. I s’ha de fer superant la divisió entre clergat i laïcat: “En concret la participació dels laics i laïques, no es pot formular tan sols en termes de col·laboració amb els ministres ordenats. Els laics no poden ser només uns «delegats» o «executors» d’aquells”. També destaca que “la corresponsabilitat que demanem als laics, s’aplica, amb tota la força, a la vida consagrada, precisament en un moment en què hi hauria la temptació de fer-se enrere”.

La Paraula de Déu i l’opció pels pobres

Les dues reflexions més extenses del text se centren en els temes que van generar més consens en el debat de les sessions conciliars de fa 25 anys: la centralitat de la Paraula de Déu i el Sagraments en la vida de l’Església i l’opció preferencial pels pobres. Dos temes que també enllacen perfectament amb les prioritats impulsades pel papa Francesc.

“L’acolliment ha de ser una de les notes característiques de l’Església i dels seus pastors. La pedra de toc de tota acció pastoral és la misericòrdia”, afirmen citant “els qui es troben en situacions complexes i demanen una paraula de vida, allunyada de tot judici (separats, divorciats, divorciats amb una segona unió, famílies monoparentals...)”. També parlen d’una església on “els pobres no poden ser forasters ni aliens a la comunitat de fe, no poden ser un sector situat en un lloc a part, sinó que han d’ocupar un lloc d’honor”. I, “com afirma el Papa Francesc, el poder de l’Església ha de ser el servei”.

El nou document conjunt dels bisbes catalans passa més de puntetes sobre el quart tema del Concili Provincial centrat en la coordinació i unitat pastoral dels bisbats catalans. Reconeixen el treball conjunt fet durant més de 50 anys a través de la Conferència Episcopal Tarraconense, però no entren en el tema de l’estructuració jurídica que va deixar [obert](#) el Concili.

Afirmen que “la concreció del camí conjunt de comunió entre les deu Esglésies diocesanes amb seu a Catalunya passa per la consolidació de la unitat pastoral entre elles, entesa i viscuda amb esperit de comunió interdiocesana i de coordinació pastoral”. I emmarquen aquesta necessitat en una reflexió més genèrica sobre la fraternitat i la comunió recollida de la *Fratelli Tutti*: “El bé de l’univers requereix que cadascú protegeixi i estimi la seva terra». Però també, «no és possible ser local d’una manera sana sense una sincera i amable obertura a l’universal».

Celebració a Tarragona

El document conjunt dels bisbes catalans *Esperit, cap on guies les nostres esglésies?* s'ha fet públic coincidint amb la celebració dels 25 anys del Concili que s'ha fet aquest dijous a Tarragona. La celebració estava previst pel juny coincidint amb la data de cloenda el Concili de 1995. Finalment, s'ha fet amb un format reduït amb una missa a la catedral de Tarragona emesa per internet i amb la presència de la majoria dels bisbes catalans, els abats de Montserrat i Poblet, l'abadessa de Vallbona i alguns dels membres que van participar en el Concili.

Com és habitual amb els textos principals del magisteri, el document ha estat [publicat](#) per l'Editorial Claret. Coincidint amb els 25 anys, també s'han [reeditat](#) els textos del Concili Provincial amb noves introduccions a les resolucions. El testimoni més personal dels qui van participar en el Concili també s'ha quedat [recollit](#) en una publicació de l'Editorial Claret. En acabar la celebració de Tarragona s'ha lliurat un exemplar del nou document als assistents.

El text es pot [descarregar](#) aquí. Recollim alguns paràgrafs rellevants del document:

Esperit, cap on guies les nostres esglésies? Als 25 anys del Concili Provincial Tarraconense de 1995

Els bisbes de Catalunya

LA PANDÈMIA

-Ha passat gairebé un any, i la situació actual continua essent de gran complexitat (...) La pandèmia del coronavirus ha desestabilitzat les persones, també psicològicament i moralment, davant els canvis d'hàbits, de feina i d'oci, d'aprenentatges i de relacions socials.

-És l'hora de retrobar la dimensió espiritual mitjançant l'amistat amb Déu i la pregària, i alhora aprofundir en la dimensió social de la fe (...) No ens podem quedar a casa a l'hora de defensar la vida dels ancians i de la seva igualtat de drets amb totes les altres persones. No ens podem quedar a casa a l'hora d'escoltar la veu dels pobres i dels considerats perifèrics, i de donar-los el lloc just en un món del qual ells també en formen part. No podem quedar-nos a casa a l'hora d'empènyer projectes d'humanització de les societats globals i, en particular, la nostra. (...) En aquest camí ens hi ajudarà de ben segur la darrera encíclica del papa Francesc, *Fratelli tutti*, que cerca fer-nos «capaços de reaccionar amb un nou somni de fraternitat i d'amistat social que no es quedi en paraules» (FT, 6).

-La pandèmia no ens ha de fer tirar enrere. (...) Els cristians no podem inhibir-nos com si no tinguéssim res a dir. En un temps d'innovacions i de nous dissenys

socials i culturals, la veu dels qui són i se senten membres de l'Església ha de ressonar sense por. La paraula creativa i profètica del Papa Francesc, respectada i escoltada fins i tot en ambients no directament eclesials, és un referent que hem de mantenir i proposar amb insistència. Pensem que aquest temps de pandèmia és un temps oportú, un *kairós*, per a escampar i comunicar, de paraula i amb les obres, la bona nova de l'Evangeli. Aquesta era la proposta de fons del Concili Tarraconense de 1995 i continua essent un objectiu vàlid, vint i cinc anys després.

CONTEXT SOCIAL

-En el marc d'una societat líquida, s'han trencat moltes de les cadenes de transmissió «natural» de la fe, sobretot dins les famílies, i les opcions religioses (velles i noves) han passat a dependre de les decisions d'un individu que s'afirma a si mateix, se sent sol i es troba orfe de Déu. La categoria dels «allunyats», ben present en el Concili Tarraconense, s'ha convertit en la categoria dels «indiferents», i la «cultura catòlica», detectable anteriorment en no pocs d'aquells «allunyats», va desaparèixer en moltes persones que es troben per sota dels cinquanta anys, particularment en els més joves. Entre aquests, n'hi ha que es miren la religió cristiana com residu d'una altra època, i fins i tot es detecten certs posicionaments refractaris al cristianisme, afins a un secularisme de to combatiu. En canvi, la fascinació per la tecnologia amb la competició home-màquina i l'explosió del món telemàtic amb motiu de la pandèmia, produeixen canvis antropològics molt profunds que porten a plantejar la pregunta essencial que es fa el Salm 8: «Què és l'home... què és un mortal?».

-Aquestes constatacions es complementen amb la situació de l'Església a la nostra terra, on, en els darrers vint-i-vinc anys, el nivell d'assistència a l'eucaristia dominical ha baixat, tal com ho han fet els altres sacraments i les celebracions de les exèquies cristianes. En aquests moments un 60% dels catalans es considera catòlic, i un 10-12% declaren de pertànyer a una altra confessió religiosa.

-Cal que reconeguem la nostra manca de vigor a l'hora de comunicar i de viure l'Evangeli de Jesús. Es crea una resignació ambiental que subratlla tot allò que no va bé i no sap reconèixer els fruits de bondat i de santedat que es recullen en el dia a dia del Poble de Déu que peregrina a la nostra terra. (...) La feblesa general no ha d'impedir de veure les forteses, en un moment de trànsit i perplexitat en molts camps de la vida social, econòmica i política del país.

MISSIÓ DE L'ESGLÉSIA

-L'Església no ha de restar reclosa en les seves estructures i organismes sinó que s'ha d'encarnar i fer-se solidària amb els goigs i les tristeses, els sofriments i les esperances de la humanitat.

-Més enllà, doncs, dels atavismes propis del «sempre s'ha fet així», més enllà d'una concepció clerical i patrimonialista de l'Església, més enllà de la mundanitat espiritual que ofega les energies que l'Esperit insufla en els cors, cal situar al centre l'«impuls missioner» com a projecte compartit per tot el poble de Déu, i fer-ho en els diversos nivells del teixit eclesial.

-La participació de laics i laiques en responsabilitats diocesanes, com ara secretaries generals i delegacions, no ha parat de créixer. Cal preguntar-se, però, si aquests passos són suficients. (...) Cal superar la divisió entre «clergat» i «laicat», entre els qui són institucionalment responsables de l'acció eclesial (els ministres ordenats) i els qui es limitarien a col·laborar en aquesta acció (la resta de batejats). La missió és responsabilitat de tots, i per tant els itineraris de l'acció eclesial han de portar el segell de la coresponsabilitat. (...) En concret que la participació dels laics i laiques, no es pot formular tan sols en termes de col·laboració amb els ministres ordenats. Els laics no poden ser només uns «delegats» o «executors» d'aquells.

-La recerca del bé comú, tenint com a base la dignitat de la persona humana i com a objectiu la transformació del món segons els criteris de l'Evangelí de Jesús, ha de ser l'objectiu de tota acció social dels cristians en la transformació del món. Aquest canvi del món en profunditat esdevé del tot prioritari en aquest temps de pandèmia i postpandèmia, en el qual cal imaginar noves maneres de fer en el camp de l'economia, la política, la cultura, la sanitat, l'educació... Caldrà, doncs, immersir-se en el món i contribuir a l'elaboració de nous paradigmes, auscultant els batecs de les societats globals. (...) És així com els laics han de dur a terme la seva missió com a membres vius de l'Església de Déu.

-Els consagrats i consagrades han d'integrar-se amb força en les estructures pastorals de l'Església, i discernir els seus respectius carismes, també en relació al marc de les necessitats i desafiaments de les nostres Esglésies. La coresponsabilitat que demanem als laics, s'aplica, amb tota la força, a la vida consagrada, precisament en un moment en què hi hauria la temptació de fer-se enrere.

CENTRALITAT DE LA PARAULA DE DÉU I ELS SAGRAMENTS

-A la llum de les resolucions del Concili Tarraconense del 1995 dedicades a la Paraula de Déu, considerem que cal promoure decididament l'escolta de les Sagrades Escriptures en tots els camps de l'acció eclesial, sobretot en la celebració eucarística, que és «el moment privilegiat de l'anunci de la Paraula de Déu», i dintre d'ella cal posar una atenció especial a l'homília, que és «una tasca fonamental dels pastors de l'Església». Una cosa semblant s'ha de dir de la celebració del baptisme o de les exèquies, moments en els quals la sensibilitat del pastor és fonamental per a comunicar la profunditat del misteri cristià i el seu arrelament en la vida de cada persona

-Cal constatar amb goig com, en els darrers anys, ha augmentat el nombre de catecúmens -sovint joves o adults- que desitgen ser iniciats en la vida eclesial i sacramental, i accepten de participar en processos de creixement espiritual que els porten a adquirir un alt sentit d'Església i a integrar-se en la comunitat de creients. Concretament, cal obrir les portes de l'Església a les moltes persones que no han estat batejades -cada vegada són més- tot potenciant el catecumenat d'adults.

-L'acolliment ha de ser una de les notes característiques de l'Església i dels seus pastors. La pedra de toc de tota acció pastoral és la misericòrdia. (...). Els qui demanen de rebre un sagrament, els qui passen pel tràngol de la malaltia i de la

mort i demanen ajuda i consol, els qui es troben en situacions complexes i demanen una paraula de vida, allunyada de tot judici (separats, divorciats, divorciats amb una segona unió, famílies monoparentals...), a tots ells ha d'arribar l'acolliment de l'Església, mare de misericòrdia.

-Els sacraments han de ser administrats i rebuts en un marc d'acolliment i respecte, evitant tota burocràcia, també en les formes i en el tracte de les persones.

PREFÈRÈNCIA PELS POBRES

-Els pobres no poden ser forasters ni aliens a la comunitat de fe, no poden ser un sector situat en un lloc a part, sinó que han d'ocupar un lloc d'honor en la nostra sol·licitud. No poden ser col·locats al marge de l'Església, sinó que, com diu sant Joan Crisòstom, han de seure al primer lloc.

-Com afirma el Papa Francesc, el poder de l'Església ha de ser el servei. La seva preocupació ha de ser, com a mare dels pobres, la de «servir en ells el Crist». Aquesta és la seva missió i la seva força, i per això s'ha de convertir constantment a l'Evangeli, preguntant-se en què s'ha de reformar. En una paraula, l'Església ha de ser «casa dels pobres», a imitació de Jesús (...) I ho ha de ser donant alhora testimoni de transparència, honestat i justícia social, tenint cura de la creació i entenent l'ús dels propis béns com a servei i disposició per als altres.

-D'altra banda, i en aquesta mateixa línia, cal dir que la pobresa sistèmica de les cinc sisenes parts de la humanitat és una injustícia que demana un compromís ferm per part de tots per eradicar-la. És del tot pertinent que un dels primers objectius de l'Agenda 2030 per al Desenvolupament Sostenible, promoguda per l'Assemblea General de l'ONU, sigui el de «posar fi a la pobresa i a la fam en tot el món».

-Com subratlla el Papa Francesc els pobres són membres a ple dret de l'Església, de «la comunitat de salvats que viuen la joia del Senyor», i no simples usuaris «d'una ONG, d'una organització paraestatal». Cal mirar els pobres amb els mateixos ulls amb què Déu els mira. La tasca de Càritas ha d'anar encaminada en aquesta línia, en tant que és punta de llança de la cura dels qui es troben en la necessitat i que són els amics estimats de Jesús.

-Aquests mesos de pandèmia han posat en evidència un àmbit on la pobresa es manifesta de manera més aguda: el món dels malalts. Els malalts de coronavirus han estat una viva imatge de Jesús crucificat, molts d'ells morts enmig de la solitud, sense la companyia de les persones estimades i sense la paraula consoladora de la fe i l'acció decisiva dels sacraments. D'altra banda, les seqüeles que el virus ha deixat en moltes persones, grans i joves, són importants, i les portaran tota la vida. (...) No podem deixar sols els malalts i els ancians, visquin on visquin, a casa o a les residències o hospitals. És una tasca de tota la comunitat cristiana. Europa és i serà, encara més en els pròxims anys, un continent d'ancians, i caldrà posar en pràctica l'amor de Jesús pels qui pateixen malalties o viuen la seva condició d'ancians.

-COMUNIO INTERDIOCESANA

-Si no assolim de comunicar amb força l'Evangelí, no és perquè siguem pocs. El nombre no és indicatiu de cap resultat. Ben al contrari, la història és plena d'exemples de grans missioners cristians que, amb poques forces, van aconseguir molt.

-La concreció del camí conjunt de comunió entre les deu Esglésies diocesanes amb seu a Catalunya passa per la consolidació de la unitat pastoral entre elles, entesa i viscuda amb esperit de comunió interdiocesana i de coordinació pastoral. El Concili Tarraconense del 1995 demana d'«enfortir» aquesta unitat pastoral, remetent al fet que les deu diòcesis amb seu a Catalunya «estan establertes en un territori i en un context social determinat». Parlem d'unitat pastoral des de la comunió profunda amb l'Església de Roma i amb el seu bisbe (...). L'obertura a l'Església universal i al món sencer és una de les «notes» o senyals distintius de tota agrupació d'Esglésies locals com ara la que formem les deu diòcesis amb seu a Catalunya.

-Justament, el papa Francesc ens ha recordat recentment que «la fraternitat universal i l'amistat social dins de cada societat són dos pols inseparables i coessencials» (*Fratelli tutti*). Des d'aquí insisteix en «l'amor a la terra, al poble, als trets culturals propis. No puc trobar-me amb l'altre si no tinc un substrat on estigui ancorat i arrelat, perquè des d'allí puc acollir el do de l'altre i oferir-li quelcom veritable [...]. El bé de l'univers requereix que cadascú protegeixi i estimi la seva terra». Però també, «no és possible ser local d'una manera sana sense una sincera i amable obertura a l'universal, sense deixar-se interpel·lar pel que passa arreu, sense deixar-se enriquir per altres cultures o sense solidaritzar-se amb els drames dels altres pobles».

-Amb motiu dels vint-i-cinc anys del Concili Provincial Tarraconense refermem la validesa de les seves resolucions (...) ens trobem, en un canvi d'època, i aquesta situació demana capacitat de comprensió dels signes dels temps i creativitat per afrontar els reptes que es van plantejant. En un moment com aquest, ni la por davant allò que ha d'arribar ni el recurs temorenc al costum adquirit serveixen de res. Les deu diòcesis amb seu a Catalunya viuen en una societat complexa i líquida, mixta i creativa, oberta al món però massa tancada en ella mateixa, on l'Evangelí ha de ser proposat amb força i convicció com a resposta i com a proposta, com a sal i llum d'una nova societat que tingui cura de les persones i de la creació, i en la qual se senti la veu dels pobres i la de les persones que viuen en les perifèries